

Dosarul nr. 2ra-1668/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. I. Pulbere)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

Î N C H E I E R E

10 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Rodica Toporaș împotriva lui Artiom Timon cu privire la încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 23 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu și a fost menținută hotărârea din 01 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 25 mai 2020, Rodica Toporaș a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Artiom Timon cu privire la încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, în perioada anului 2017 a concubinat împreună cu pârâtul, iar în prezent aceștia sunt despărțiți, iar reclamanta are o mare frică pentru integritatea s-a fizică și psihică, deoarece pârâtul Artiom Timon i-a adus suferinței enorme.

A menționat reclamanta că, la 20 decembrie 2017, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă parțial cererea depusă de Rodica Toporaș împotriva lui Artiom Timon cu privire aplicarea măsurilor de protecție a victimei violenței în familie, cu aplicarea ordonanței de protecție pe un termen de 30 de zile față de victima Rodica Toporaș.

Prin Decizia din 19 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă integral cererea depusă de Toporaș Rodica și s-a eliberat ordonanța de protecție a victimei violenței în familie Toporaș Rodica împotriva agresorului Timon Artiom pe un termen de 3 luni (90 de zile), până la 28 martie 2018.

A invocat reclamanta faptul că, după expirarea ordonanței de protecție Artiom Timon a început insistent să intre în contact cu aceasta, să o agrezeze psihologic pentru a o determina să-și retragă eventual plângerea penală de la organele de drept.

La 13 iulie 2018, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă cererea depusă de Rodica Toporaș cu privire la aplicarea măsurilor de protecție a victimei violenței în familie împotriva acțiunilor lui Artiom Timon, fiind stabilite măsuri de protecție pe termen de 3 luni.

Ulterior, prin încheierea din 21 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă integral cererea depusă de Toporaș Rodica, de eliberarea ordonanței de protecție fiind stabilite măsurile de protecție pe un termen de 90 zile.

A mai comunicat reclamanta că, la 16 octombrie 2018 a fost pornită urmărirea penală în privința lui Artiom Timon în conformitate cu prevederile art. 320/1 din Codul penal al RM.

A relevat reclamanta că, potrivit ordinii-cronologice de aplicare a măsurilor de protecție se observă cert tendința pârâtului Artiom Timon de a nu respecta prevederile legale stabilite de legiuitor sau/și actele emise de instanțele de judecată. Însă, efectul negativ al acțiunilor lui Artiom Timon sau răsfrâng asupra reclamantei Rodica Toporaș, care nu sa simțit protejată de către instituțiile statului.

A susținut reclamanta că, a existat pericolul real, a fost supusă violenței și altor acțiuni ilegale din partea pârâtului.

A mai menționat reclamanta că, în circumstanțele descrise reclamanta este într-o stare de neliniște, s-a simțit și se simte în continuare speriată de acțiunile comise de pârâtul Artiom Timon, astfel se denotă existența pericolului de atentare la integritate fizică a acesteia, deoarece anterior astfel de acțiune a mai avut loc, fiind intentat chiar proces penal.

A comunicat reclamanta că, urmare celor întâmplare nu se poate deplasa prin oraș după necesitățile sale, deoarece persistă teama de a nu fi urmărită, agresată de pârâtul Artiom Timon, dar și mai mult de faptul de a comunica date despre identitate sa.

În motivare reclamanta a mai evidențiat că, potrivit notei informative elaborată în baza Raportului de evaluare psihologică nr. 092 din 22 decembrie 2017, se demonstrează trăirile psihice ale reclamantei Rodica Toporaș în urma acțiunilor ilicite a pârâtului Artiom Timon, fapt ce denotă necesitatea reparării prejudiciului moral.

A considerat reclamanta că, în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (1), lit. g), art. 19 alin. (3), art. 2036 și 2037 din Codul civil, și ținând cont de circumstanțele speței, suma de 36000 de lei este una rezonabilă, echitabilă și suficientă în raport cu prejudiciul suferit ca urmare a acțiunilor ilicite ale pârâtului.

Astfel, a solicitat încasarea de la Artiom Timon în beneficiul Rodicăi Toporaș a sumei de 36000 de lei cu titlu de prejudiciului moral cauzat ca urmare a acțiunilor ilicite ale pârâtului.

Prin hotărârea din 01 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Rodica Toporaș a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței, la 01 martie 2021, Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu, a declarat apel împotriva hotărârii din 01 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 23 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând prevederile art. 1998 alin. (1), art. 2036 alin. (1) din Codul civil, a relatat că, prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea și reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie și personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor).

La caz, instanța de apel a accentuat că, apelanta Rodica Toporaș pretinde încasarea de la Artiom Timon a prejudiciului moral în mărime de 36000 de lei, invocând faptul că, prin acțiunile ultimului i-au fost cauzate suferințe psihice, ce au constituit obiectul examinării în procesele de judecată finalizate cu emiterea ordonanțelor de protecție și vizate în investigațiile desfășurate de organele de urmărire penală.

Componenta delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția. Acestea sunt condițiile generale necesare și suficiente pentru antrenarea răspunderii delictuale.

Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport causal. Raportul causal este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite.

Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite. În materia răspunderii delictuale forma și gradul vinovăției autorului faptei ilicite nu prezintă importanță pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

Instanța de apel a menționat că, ordonanța judecătorească are drept scop preîntâmpinarea unui risc sporit de violență în familie. Iar, acest tip de act judecătoresc nu constată comiterea unei contravenții și infracțiuni îndreptate împotriva persoanei, prin prisma semnelor componente ale contravenției sau infracțiunii, dar, din perspectiva unui observator independent, stabilește semnele unui risc sporit de violență și preîntâmpină posibilele prejudicii.

Totodată, instanța de apel a notat că, preținsele fapte infracționale ale pârâtului sunt obiectul unui proces penal ce nu are o finalitate nici la faza de urmărire penală.

Sub alt aspect, instanța de apel a menționat că, la materialele cauzei nu se atestă careva înscrisuri care să denote caracterul ilicit al acțiunilor lui Artiom Timon, or, temei al răspunderii civil delictuale este o faptă ilicită, dat fiind faptul că emiterea ordonanțelor de protecție în numele reclamantei sau intentarea cauzelor penale nu pot constitui temei de constatare al acțiunilor ilegale al pârâtului.

În consecință, din motivele expuse, instanța de apel a concluzionat asupra netemeinicii pretenției înaintate de către Rodica Toporaș cu privire la repararea prejudiciului moral.

La 23 iulie 2021, Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu soluția instanței de apel și a primei instanțe, deoarece instanțele de judecată ierarhic inferioare au aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar aceste încălcări ale instanțelor de judecată ierarhic inferioare au dus la soluționarea greșită a litigiului.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, instanța de apel a emis decizia la 23 iunie 2021 și expediată participanților la proces pentru cunoștință la 21 iulie 2021 (f.d.104), însă la materialele cauzei lipsesc înscrisuri care să probeze momentul recepționării acesteia de către recurentă.

Astfel, având în vedere faptul că, recursul declarat de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu împotriva deciziei din 23 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 23 iulie 2021, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 30 septembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție, în conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a expediat intimatului copia recursului și l-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Până la data examinării admisibilității recursului, Artiom Timon nu a depus referință prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Rodica Toporaș, reprezentată de avocatul Alexandr Russu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru